

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Kraków/ Małopolska (Galicja)/ Austro-Węgry

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Muzeum Antropologiczno-Archeologiczne Akademii Umiejętności w Krakowie

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

W 1873 r. powstała Akademia Umiejętności w Krakowie, która w 1891 r. przejęła zbiory Towarzystwa Naukowego Krakowskiego. Z wydzielonej części przedhistorycznej utworzono Muzeum Antropologiczno-Archeologiczne, którego pierwszym kustoszem został Gotfryd Ossowski. W 1894 kustoszem został wybitny archeolog Władysław Demetrykiewicz. Zbiory mieściły się w budynku Akademii Umiejętności, przy ul. Sławkowskiej 17.

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Daty działalności / zakres czasowy:

1891 utworzenie Muzeum Antropologiczno-Archeologicznego AU

1910-1914 rozbudowa gmachu przy ul. Sławkowskiej 17.

od 1955 Muzeum Archeologiczne w Krakowie, do chwili obecnej

Dostępność

ograniczona

Typ relacji instytucji wobec pamięci

Rodzaj pamięci

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmin a/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	Muzeum Archeologiczne w Krakowie 31-002 Kraków ul. Senacka 3	siedziba Akademii Umiejętności w Krakowie ul. Sławkowska 17
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	+48 12 422 71 00 +48 12 422 75 60 mak@ma.krakow.pl	
GODZINY OTWARCIA		
DYREKTORZY		kustosz Gotfryd Ossowski 1894 - kustosz Władysław Demetrykiewicz
ZARZĄDCA		
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadopt owany)		

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

1891 - Muzeum Antropologiczno-Archeologiczne AU w Krakowie
Muzeum Archeologiczne AU w Krakowie
1955 - Muzeum Archeologiczne w Krakowie

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Akademia Umiejętności w Krakowie

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Gotfryd Ossowski- 1891 - pierwszy kustosz zbiorów, archeolog
Włodzimierz Demetrykiewicz, 1894 kustosz zbiorów, członek Komisji Antropologicznej AU, a w 1904 członek korespondent Akademii.
Włodzimierz Antoniewicz,
Michał Drewko

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Kalendarium (historia instytucji)

1891 założenie Muzeum Antropologiczno-Archeologicznego, które przejęło zbiory po Muzeum Starożytności TNK. Ekspozycja urządzona przez Gotfryda Ossowskiego mieściła się w trzech salach w siedzibie AU, przy ul. Sławkowskiej 17. Przy układzie prezentowanych zbiorów zastosowano nową wówczas klasyfikację zbiorów archeologicznych. Wszystkie eksponaty umieszczono w szklanych szafach i gablotach. Ceramikę znalezioną w Bilczu Złotym umieszczono w sali przylegającej do sali posiedzeń Akademii. Napływ zabytków przekroczył możliwości lokalowe Muzeum. Apelowano do Sejmu Galicyjskiego o przydzielenie funduszy na rozwój placówki.

W 1894 kustoszem został wybitny archeolog Władysław Demetrykiewicz.

W latach 1910-1914 budynek Akademii został rozbudowany. Rosnące zbiory i pracownie techniczne umieszczono na drugim piętrze. Ekspozycja pozostała na dawnym miejscu. Demetrykiewicz miał nadzieję, że Muzeum będzie "głównym ogniskiem dla najpoważniejszych badaczy krajowych i zagranicznych zajmujących się prehistorią ziem polskich ... łącznie z jedyną w Polsce katedrą archeologii prehistorycznej w starej szkole Jagiellońskiej, będzie zarazem stanowić centrum fachowego kształcenia młodych adeptów tej nauki z całej Polski". (Chochorowska 1990, s. 217)

W czasie I wojny światowej Demetrykiewicz przebywał w Szwajcarii, zbiorami opiekowali się Włodzimierz Antoniewicz i Michał Drewko. (T. Skrzyński, s. 208)

W roku 1955 Muzeum Archeologiczne w Krakowie stało się samodzielną jednostką pod zarządem Ministerstwa Kultury i Sztuki. W roku 1958 podporządkowano je Radzie Narodowej miasta Kraków, a w latach 1990-1998 Wojewodzie Krakowskiemu. W roku 1999 Muzeum stało się instytucją samorządową, podporządkowaną obecnie Marszałkowi Województwa Małopolskiego.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Strategia pozyskiwania zbiorów

dary i zakupy

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

W latach 1874-1878 Władysław Kluger przesłał z Ameryki zabytki staroperuwiańskie.

W 1888 r. Hryncewiczowie ofiarowali złote i srebrne przedmioty z kurhanu scytyjskiego w Ryżanówce na Ukrainie.

W 1891 żona Izydora Kopernickiego Maria podarowała jego zbiory antropologiczne Julian Talko-Hryncewicz podarował zabytki mongolskie.

W 1904 i 1907 r. Leon i Teresa Sapiehowie kolekcję malowanej ceramiki z Bilcza Złotego w powiecie borszczowskim

Wandalin Szuszkiewicz przedmioty w wykopalisk na Podolu i Wołyniu

W 1880 zakupiono kolekcję Bolesława Podczaszyńskiego obejmującą znaleziska z terenów Inflant, Pomorza i Wielkopolski

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

Wystawy czasowe

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

B. Schnaydrowa, *Z dziejów Muzeum Starożytności Towarzystwa Naukowego Krakowskiego*, [w:] Rocznik Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, R. XVII, 1971, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1972, s. 53-80.

J. Dybiec, *Polska Akademia Umiejętności 1872-1952*, Kraków 1993.

T. Skrzyński, *Powstanie i dzieje zbiorów archeologicznych i Muzeum Archeologicznego AU i PAU*, [w:] Materiały Archeologiczne XXXVIII, Kraków 2010.

M. Woźny, *Włodzimierz Demetrykiewicz (1859–1937) i pierwszy prehistoryk z Krakowa*, „Materiały Archeologiczne” 2010, z. XXXVIII.
M. Woźny, *Włodzimierz Demetrykiewicz (1859–1937). Prehistoryk z przełomu wieków*, Kraków 2018.

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

Ciekawe cytaty

UWAGI:

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Małgorzata Wawrzak

Data sporządzenia karty:

10 stycznia 2020

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

METADANE* (wypełnia redaktor/moderator portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA / LICENCJE	